

Kol Jákov

AZ ORTHODOXIA HÍREI

קול יעקב

ראש חודש סיון תשפ"ב – 2022. május 31.

Kiadja: Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség

2. évfolyam 40. szám

Hetizakasz

BÁMIDBÁR

פרשת במדבר
הפטרה: ויה' מספר

„És táborozzanak Izrael fiai, ki-ki az ő táboránál, és ki-ki az ő zászlajánál, seregeik szerint.”

הדלקת הנרות:

Június 3. 20:16

מעריב במוצאי ש"ק:

Június 4. 21:37

מעריב בליל שני:

Június 5. 21:38

מעריב במוצאי יו"ט:

Június 6. 21:39

A Tóraadás ünnepe előtt

Ránk virrad újra a Tóra-kinyilatkoztatás szent és fenséges ünnepe. Felragyog a kettős törvénytábla emléke és szétárad a Tóra fénye. A *Misna*, a *Talmud*, a *Háláchá*, az *Ágádá*, az egész zsidó Tan glóriás fénye sugárzik széjjel Sávuot ünnepén. És árasztja a Tóra az ő dicső fényét az ő szolgálóira és bűváira.

Minden zsidó lelkét a מתן תורה magasztos ünnepének áhítatos csendje szállja meg e napokban. Minden zsidó szívében lánggra gyullad ekkor a kinyilatkoztatás – évközben talán néha szunnyadó – szent tüze. És ebben a meghitt csendben megérzi, hallja a zsidó lélek a Tóra bűvárainak feltörő sóhajait és a Tóra-szeretet kigyulladt tüze kiterjed a Tóra zászlóvivőire is.

Ezért avatták közösségünket vezető egykori rabbijaink שבת במדבר, a Tóra ünnepe előtti szombatot a Tóra ifjainak sábeszává, שבת חומכי ישיבת. Hogy midőn a Tóra-szeretet tölti be a szíveket legalább akkor azoknak éljünk, kik ma is epedve és mohón várják a kinyilatkoztatás édes szavát.

Éjszakai közös tanulás a Kazinczyban

Szombaton az esti imádkozás után ünnepi *szűde* lesz a Hanna Étteremben, majd este 11 órától hajnalig tartó közös tanulásokra és Tóra-előadásokra várjuk kedves Hittestvéreinket a Kazinczy utcai Sász Chevrában és a Hanna emeleti különtermében. A *bész-medresben* többek között R. Paskesz Zev és R. Klein Dovid várja a férfiakat tanulásra, a „kék szalonban” pedig a Tikva oktatói látják szeretettel az érdeklődőket. A hölgyeknek külön tanulás lesz Paskesz Sharon rebecennel és a Kazinczy Női Klubbal.

English Corner - Shavuot for Grand Finale

The omer is counted for the final time on the 49th night. The following evening, the festival of Shavuot begins at sundown. Shavuot celebrates the totality of Torah.

HaShem spoke to the entire Jewish people and gave us the gift and the responsibility of studying and observing the Torah. The Jewish people responded with the famous words, “Everything that HaShem has said, we will do and we will hear”, they accepted whatever obliga-

tions He might give them, sight unseen. On Shavuot, the light of that commitment still burns and can re-experienced through the observances of this festival.

At Mt.Sini, the entire Jewish nation experienced prophecy, each and every one heard HaShem, the one who designed Moses as His prophet. The entire nation witnessed HaShem's revelation by following the commandments of the Torah. There is, in fact, a specific mitzvah to pass on the testimony and

memory of the events of Mt.Sinai to our children. “Gather the people to Me and I shall let them hear My words... and they shall teach their children.”

The festival of Shavuot is a communal fulfilment of this obligation. It's a time when the Jewish people testify together that HaShem spoke to them at Mt.Sinai and that they will continue to transmit His message through all time. (Becher)

Chag Samech, Sharon Paskesz

Bámidbár (4Mózes 1:1-4:20.)

„Vegyétek föl Izrael fiai egész közösségének összegét [...]” (4Mózes 1:2.) – Azt mondja Rabbi Simson Rafael Hirsch: tökéletesen illik, hogy a *Bámidbor* könyvét a *Vájikro* előzi meg. Az utolsó pársze *Vájikro* könyvében azt tanítja, hogy a gazda hogyan veszi le a tizedet, azaz, hogy a nyájból egy tized szent lesz az Örökkévalónak. A negyedik könyv első párséja pedig arról beszél, hogy az Örökkévaló megszámláltatja a zsidó népet, és amint botja alatt átvonulnak, mindnyájan szentek lesznek az Örökkévalónak.

„[...] családjaik, atyáik háza szerint, a nevek számával [...]” (4Mózes 1:2.) – Izrael népének ereje a zsidó családokon nyugszik. Még az olyan szörnyen nehéz száműzetésben is, mint Egyiptom, ahol teljes alávetettségben voltak, megőrizték a távolságot egyiptomi

rabszolgatartóiktól, nehogy összekeveredjenek velük. Távollétek magukat a kultúrájuktól, a nyelvüktől, úgy, hogy még a zsidó neveiket sem változtatták meg. Ez mentette meg őket az egyiptomiak tisztátalanságától. „[...] a nevek számával” – mert megtartották eredeti héber neveiket, és távollétek magukat az idegen kultúrától, sikerült megőrizni a zsidó családokat – „családjaik, atyáik háza szerint” (*Moléh hoAjmer*).

„Húsz évestől fölfelé, mindenkinek, aki hadba vonul Izraelben [...]” (4Mózes 1:3.) – Habár Izrael fiai már húsz évesek voltak, és így alkalmasak égi büntetésre, ennek ellenére hadkötelesek voltak, és csatlakoztak a hadba vonulókhöz. Róluk pedig az áll: „[...] ki az a férfi, aki félénk és csüggedt szívű?” (5Mózes 20:8.). Azt mondják erre Bölcsseink, hogy „fél a

bűnöktől, amiket elkövetett” (*Talmud Bavli Szajte* traktátus 43.). Mégis elmentek harcolni, mivel ártatlanok, cádikok voltak minden bűntől (*Máhril Chárif*).

„S veletek legyen egy-egy férfiú törzsenként, mindegyik az ő atyái házának feje legyen.” (4Mózes 1:4.) – Általában azt látjuk, hogy ha egy ember feljebb jut a ranglétrán és vezető lesz, akkor a természete még rosszabbá válik mint előtte volt. Úgy, ahogy látjuk Jörovom ben Növotnál, aki cádik volt és még Salamon királyt is figyelmeztette, mikor azonban királyságra jutott, akkor ő is bűnözött, és másokat is bűnre vitt. Ezért tanúsítja itt szent Tóránk, hogy „atyái házának feje legyen”: **ő** – mindenki az maradjon aki előtte volt, **ő** – ugyanaz a cádik, aki előtte volt (*Dán miDániel*).

Gut Sábesz, Paskesz Žev

„Az igaz ember lelke vágyott a forrásához”

Erev sávuotkor, vagyis a Tóra-adás napjának küszöbén tért meg Teremtőjéhez a 19. század egyik elfelejtett cádikja, Reb Rapaport Binjomin háKohén (1797-1863). Újfehértón, vagyis, ahogy a vallásos világ nevezi, Rácferten látta meg a napvilágot egy régi, megbecsült kohanita családban, mely sok Tóra-tudóst adott a világnak. Fiatal korát Komádiban töltötte, ezért őt sokan, mint Reb Binjomin Komader is emlegetik.

A korszak jelentős rabbijainál tanult, de Tóra-i bölcsességének legjavát a *ברוך טעם* szerzőjétől, Báruch Frankel (1760-1828) lipniki rabbtól szerezte. Egy *bálebósz* Eszter nevű leányát vette feleségül, aki a jámbor asszonyok minden erényével fel volt vértezve, s aki mindent megtett, hogy Reb Binjomin a Tóra-tanulásnak szentelhesse mindennapjait. Esküvője után Sátoraljaújhelyre ment, ahol néhány hetet a *ישמח משה* mellett töltött, mely találkozás meg-

változtatta az életét, s azután még inkább csak a Szent Tannak és az imádkozásnak szentelte magát.

Mindig elsőként érkezett a zsinagógába, ennek ellenére dél előtt sohasem távozott onnét, mert annyira elmélyült volt az imája, hogy abban még ha akarták sem tudták volna megzavarni, akkora volt benne az áhítat. Az *Ari-féle szidur*-jából a szavakat lassan, különleges dallammal ejtette ki. Aszketikus életét mutatja, hogy „reggeli” imája előtt sosem vett magához semmit, még kávé sem ivott. Élete végén Berettyóújfalun élt, s ott is van eltemetve. Sírját nemrég felújították, s felé egyszerű ohelt építettek.

Fia, Reb Mose Rapaport a következőket írta apjáról a *בני בנימין* című könyvének bevezetőjében:

„Reb Binjomin Komader már fiatal korától kezdve a legjámborabbak közé tartozott, aki különleges mértékben lemondott a fizikai élvezetekről, hogy az életét Teremtőjének szentelhesse. Az Isten-szolgálatára tökéletes volt, nagy megerőltetés,

és hatalmas vágyakozás jellemezte, mert annyira kíváncsított szent és tiszta lelke az Örökkévaló árnyékában lakozni. Ugyan egyre erősödött gyengesége – és az Örökkévaló, aki a gyengének erőt ad és az erőtlen kitartását gyarapítja, (hiszen Ő is) vágyakozik az Igaz Ember szolgálatára, felfoghatatlan kegyességgel bánt vele, erősítette és éltette és szentélyéből küldte segítségét, s akik remélik az Örökkévalót, erejük megújul és Binjominnak mondta: az Örökkévaló kedvese biztonságban lakozzon, az Örökkévaló nem hagyja el jámborait, örökké meg vannak őrizve, már a pusztá léte is csodával határosnak tűnt mások szemében. Azt mondták, a teste mintha nem is lenne, nem maradt (vére és zsírja) benne a tiszta és szent lelkén kívül, és az Isten-i szellemen kívül, ami benne nyugodott, és az Isten-i képmás, ami a tiszta arcából sugárzott. A teste pusztá árnyéknak tűnt, mert megtisztította és megszentelte szent és drága cselekvéseivel – boldog a szülője!”

Saját döntés, közös felelősség

A Tórában kétféle számlálási rendszerről olvashatunk: „És számláljatok magatoknak az ünnep másnapjától, ama naptól, midőn hozzátok a lengetés omerjét, hét teljes hét legyen. A hetedik hét után való napig számláljatok ötven napot; azután áldozzatok új ételáldozatot az Örökkévalónak.” (3Mózes 23:15–16.)

Illetve: „És számlálj magadnak hét évhetet, hét évet hétszer, hogy legyenek neked a hét évhét napjai: negyvenkilenc év. Akkor szólaltasd meg a riadás harsonáját a hetedik hónapban, a hónap tizedikén; az engesztelés napján szólaltassátok meg a harsonát egész országokban. És szenteljétek meg az ötvenedik évet, hirdessetek szabadságot az országban minden lakójának; jóbél az, az legyen nektek és térjete vissza, ki-kí az örökségéhez és ki-kí az ő családjához térjete vissza.” (3Mózes 25:8–10.)

Van azonban egy jelentős különbség a két számlálási forma között, és ezeken olvasás közben előfordulhat, hogy átsiklunk. Az *omer* számlálása többes számban van, az évek számlálása azonban egyes számban. A zsidó hagyomány úgy magyarázza a különbséget, hogy ez arra utal, hogy ki végzi a számlálást. Az *omer* esetében a számlálás minden egyes ember, az individuum kötelessége, ezért a többes szám használata. Az évek esetében a számlálás a *bész din*, illetve a legfelsőbb bíróság, a *Szánhedrin* feladata, gyakorlatilag a zsidó nép egészének kötelessége, amelyet központilag a *Szánhedrin* végez el a nevében. Ezért az egyes szám.

Egyénekenként a napokat számoljuk, de vezetőként az éveket kell számolnunk. Magánemberként gondolhatunk a holnapra, de vezetői szerepünkben hosszú távon kell gondolkodnunk, a távoli horizontra összpontosítva tekintetünket. „Ki a bölcs?” – kérdezte Ben Zoma, melyre így válaszol: „Aki előre látja a következményeket.”

A vezetők, amennyiben bölcssek, úgy gondolnak arra, hogy döntéseiknek sok év múlva milyen hatása lesz. A zsidó vezetők közül a legjövöbelátóbbak közé tartoztak az első két évszázad rabbijai, akik a szóbeli törvény hagyományait olyan

struktúrába rendezték, amelyből a *Misna*, majd a Talmud lett, ők voltak azok, akik a szövegek tanulmányozását egész vallási kultúrává fejlesztették, ők voltak azok, akik az imáinkat olyan formává fejlesztették, amelyet végül a zsidó közösségek az egész világon követtek, és ők voltak azok, akik a rabbinikus hálachá rendszerét kialakították. Olyat tettek, ami egyetlen más vallási vezetésnek sem sikerült, egy olyan életmódot tökéletesítettek, amely kétezer éven át képes volt fenntartani a száműzetésben és szétszórtságban élő népünket.

Amikor a holokausztot túlélő jesiva vezetők és haszid vezetők a tragédiák dacára, arra bátorították híveiket, hogy házasodjanak, vállaljanak gyermeket és építsék újjá a Tóra összetört világát, létrehozták azt, ami a zsidó élet leggyorsabban növekvő elemévé vált. Nekik köszönhető, hogy a kelet-európai zsidó tanulás nagy központjainak majdnem teljes elpusztulása óta több zsidó fiatal tanul jesivában vagy szemináriumban, mint bármikor az egész zsidó történelem során – több, mint a 19. századi jesivák nagy napjaiban, több, mint a babiloni Talmud létrehozásának idejében.

A nagy vezetők hosszú távon gondolkodnak és a jövőre építkeznek. Azonban ez a mai világi kultúrában ritkaságszámba megy, amely könnyörtelenül az adott pillanatra összpontosít, a „most” iránti megszállottságunkban, a múltó divatok, flashmobok, sms-ek és tweet-ek, – tizenöt perces hírnevek és szalagcímek azok, amikre áhítózunk.

Minden ember vezetőnek számít, a különbség csupán abban áll, hogy ki kisebb, ki nagyobb részért felel. Azonban egy jó zsidó vezetőnek mindig csapatmunkában kell gondolkoznia, és állandóan fel kell tennie a kérdést, hogy a döntés hogyan fog hatni a zsidó közösségre huszonöt vagy akár ötven év múlva? Így hát egy zsidó ember legfőbb feladata az, hogy ne magunknak, hanem a gyermekeinknek és unokáinknak építsünk.

Az igazi kihívás az, hogy a múltjára büszke közösségből a jövőjére összpontosító közösséggé váljunk.

Hanna Garden grillterasz

Megnyitott a Hanna Garden új grillterasz, ahol tűzön készített glatt kóser finomságokkal várjuk vendégeinket!

Nyitvatartás:

Kedd - Csütörtök: 18:00-23:00

Szombat: Sábész kimenetele után 1 órával

Melave Malka BBQ

Cím: 1075 Budapest, Kazinczy utca 29-31.

MAOIH 150
5632 ÓTA

Ráv Spira Chájim Elázár jorcájtja

Idén június 1-jére esik Ráv Spira Chájim Elázár (1868–1937) munkácsi rabbi évfordulója, sziván 2. Már dédapja, a dinover cádik, a **בני יששכר** szerzője is munkácsi rabbi volt, ő pedig a főrabbiszéket apjától, Reb Spira Cvi Hirschtól, a **דרכי תשובה** szerzőjétől örökölte meg. Korának egyik legmeghatározóbb rabbija, elismert hálachá-tudósa és mohel volt, kinek leghíresebb munkája **מנחת אלעזר** címen jelent meg. Vallási kérdésekben a legszigorúbb alapokra helyezkedett, ő maga soha nem evett más főztjéből, mint a saját konyhájából, az utazásaira pedig mindig elkíserte őt a saktere is. Erősen ellenezte a cionizmust, s az eszmének vallástalan hódolóival okolta azt a sok cőreszt is, mellyel az Örökkévaló az időben sújtotta a zsidókat. Szervezetét megvisele a sok harc, hogy a kárpátaljai zsidókat a Szent Tan ösvényén tartsa, de sok örömet adott neki a jesivája, ahol a 20. század erős Tóra-oszlopaival nevelte ki. Emlékéből fakadjon áldás!

Imaidők az orthodox imaházakban (2022.06.03.-06.09.)

	Szombatfogadás	Szombaton (reggeli, délutáni és esti ima)	Hétköznaponként (reggeli, délutáni és esti ima)
Kazinczy nagyzsínagóga	20:30	09:00; 20:20; 21:37	א' דשבועות: 09:00; 20:20; 21:40 ב' דשבועות: 09:00; 20:20; 21:39 07:00 és 08:30 (kedd-pé.) 13:30 (ke.-pé.) 20:25 (ke.-csü.) 20:55 és 21:45 (ke.-csü.)
Dessewffy zsinagóga	19:00	9:30; 20:15; 21:35	א' דשבועות: 10:00; 20:15; 21:35 ב' דשבועות: 09:30; 11:30; 20:00 08:30; 20:10; 21:15 (ke.-csü.)
Alma utcai imaház	-	09:00; 20:15; 21:36	א' דשבועות: 09:00; 20:15; 21:37 ב' דשבועות: 09:00
Teleki téri stiebel	-	09:00	א' וב' דשבועות: 09:00
Visegrádi Sul	-	09:00	א' וב' דשבועות: 09:00

Hanna Garden étterem

Kínálatunkban a hagyományos magyar és zsidó konyha nélkülözhetetlen fogásai szerepelnek.

Asztalfoglalás:

(06 1) 342 1072

web: hannagarden.hu

e-mail: hannagarden@maoih.hu

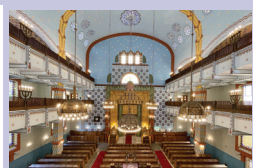
Nyitvatartás:

Vasárnap-Csütörtök: 12:00-22:00

Péntek: 12:00-16:00

LEGYEN A TÁMOGATÓNK!

Kolel • Kazinczy Sász Chevra • Kazinczy Zsinagóga •
Dessewffy Zsinagóga • Alma utcai Zsinagóga • Női Klub •
Kazinczy Klub • Kidus • Mikve • Talmud Tóra gyerekeknek •
Adomány a rászorulóknak • Chevra Kadisa

www.tamogatas.maoih.hu

Kazinczy Női klub

Minden érdeklődőt szeretettel várunk a Kazinczy Női klubban májusban is:

Június 1. szerda

Shavuot for Grand Finale

17:00-18:00 héberül

18:00-19:00 angolul

Június 3. vasárnap

17:00 A Női klub havi találkozója,

Mátán Tóra tevékenységek nőknek

Cím: 1075 Budapest, Kazinczy utca 29-31.

Kazinczy klub

Ulti, römi, sakk a Kazinczy klubban.

Újra kártyaasztalhoz ülünk a Kazinczy klubban.

Mindenkit szeretettel várunk

minden szerdán

14:00 - 17:00 óra között!

Helyszín:

Hanna Garden Glatt Kóser Étterem

feletti első emeleti szalon.

Kol Jákov 2022 – 40. szám Ingyenes lapszám. Heti, képes, információs magazin.

MAOIH 1074 Budapest Dob utca 35. | e-mail: info@maoih.hu | web: www.maoih.hu | Felelős kiadó: Deutsch Róbert | Főszerkesztő: Cseh Viktor

A lapban megjelent hirdetések tartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget. Az elhelyezett fizetett hirdetések nem tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét.

A hirdetések közzétételkor teljes mértékben figyelembe vesszük a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény rendelkezéseit, valamint az önszabályozó reklámpiacon kialakult gyakorlatot. A kiadvány tórai és egyéb szövegeket, illetve azok magyarázatait tartalmazza, ezért kérjük ne dobja el.